

מִים רַבִּים

שְׁעוּרִים שְׁנָאֵמְרוּ
עַל יְדֵי מוֹרְנוּ רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה שְׁלִיט"א

גליון ה'

חודש אייר - פסח שני
תשפ"ו

חוקלטו והושמעו לגשי אנשי שלומינו לחיזוק הבית היהודי

שיעור פרשת אמור פ"ד

3

שו"ת פסח שני בי-ס פ"ה

10

אמור תשפ"ד

לשמוע את השיעור, וכן על המכתבים שאדם חושב אני כבר אקרא אחרי זה, **הרי המכתבים האלו כל כך קדושים ומאירים, על ידי קריאתם אפשר לפרוס כנפיים ולהיכנס לתוך הגן עדן, אנשי שלומינו היקרים אני כותב לכם מכתבים וזה לא מגיע בקלות,** אני מאוד מאוד עסוק, ואני מנסה לעשות הכל לא להחסיר שבוע אחד מכתיבת המכתבים, כדי שבאמצע השבת תמצא עקרת הבית זמן לקרוא את דיבורי רבינו.

מי שלא מדבר עם ד' - עוד לא התקרב בהיכל הקודש

בן אדם יכול להיות ב'היכל הקודש', אבל הוא בכלל לא שם, אם הוא לא עושה את הדברים הבסיסים, היה עכשיו סיפור מאוד יפה שסיפר לי הגבאי מבארא פארק, שאחד האברכים אמר לו, אני כבר כמה שנים כאן בהיכל הקודש ואני מלא בבלבולים וחלישות הדעת, אני רוצה לעזוב את היכל הקודש, שאל אותו הגבאי, תגיד לי האם אתה מתבודד כל יום כמה דקות, האם אתה מדבר אל הקב"ה לכל הפחות שתי דקות ביום, ענה לו האברך שהוא לא מדבר עם ד', אמר לו הגבאי, **יש לי חדשות בשבילך,**

נס שזוכים לבוא ולשמוע שוב

חסדי השם שאנו זוכים להתאסף שוב ולהתחזק בעצות של רבינו, ולכן הדבר הראשון המוטל עלינו זה להודות להקב"ה, ולא ניקח את הדבר הזה בקלות, שאנו זוכים להתאסף ולדבר מהדברים הנפלאים האלו של רבינו, צריך להודות להקב"ה על כך, יש עולם גדול ומלא בבעיות נוראיות, סך הכל חסר להם כמה עצות בחיים, ואנחנו זוכים לכך, **וזה מעניין שאף מי שנמצא ב'היכל הקודש', עובר כל הזמן בלבולים ומחשבות למה לבוא לשמוע, אין לי כח ללכת לשיעור,** אברך סיפר לי היום ששבוע שעבר אשתו חזרה מהשיעור עם כוחות מיוחדים אחרי ששמעה את התפילה בשיעור איך להתפלל שלא להיכנס לעצבים וכעס כשהבעל חושב הפוך, אבל לפני השיעור היא לא רצתה ללכת, אין לה כח, מה כבר יגידו שם, הרי זה אותם דיבורים כל הזמן, אבל בעלה היה חכם ודחף אותה ללכת, וכשחזרה היא אמרה לו תודה.

מעלת השיעורים והמכתבים

ככה זה בכל השיעורים ובמכתבים, שחושבים שזה אולי לא כזה חשוב

כי האברך ואשתו הם אנשים כל כך מוצלחים, וכנראה אף אחד לא התפלל אפילו לא תפילה אחת שיהיה להם חיים טובים, כי הם היו מלאי חן מהשידוך עד לשבוע זה, ואף אחד לא חשב שיכול להיות שיפרדו, הרבה פעמים כשרואים איזה חתן או כלה שחסר להם חן, כשניגשים לחופה, בוודאי שיהיה מישהו שיוציא תפילה מהפה, רבש"ע תעזור להם שיהיה להם חן אחד על השני, זו התפילה שאמא שלי מתפללת כל הזמן על כל ילד וילד, רבש"ע תעזור להם שיהיה להם חן אחד על השני.

תפילות על שלום בית

מי שרוצה 'שלום בית', יש עצה אחת, להגיד כמה מילים להקב"ה, רבש"ע תעזור לי שיהיה לנו חן בבית, ואני אומר לכם שגם אם כרגע הכל טוב בבית ואתם לא מרגישים שום צורך לבקש תפילה, אנא תוציאו תפילה על העתיד ותגידו: **רבש"ע תעזור לנו שיהיה לנו תמיד חן זה על זה, זו הברכה האחרונה שבשמו"ע, שים שלום טובה וברכה חיים חן וחסד, אחרי כל הבקשות שביקשו בשמו"ע, על מחילת עוונות ובריאות ופרנסה, אחרי הכל מבקשים על שלום וכן, רבש"ע תעזור לנו שנסתכל טוב אחד על השני.**

אתה בכלל לא בהיכל הקודש, אתה אולי יכול להתקרב עכשיו, אבל אין לך מה לעזוב כי אתה בכלל לא נמצא בהיכל הקודש אם אתה לא פותח את הפה אל ד' בכל יום, ולכן עצם זה שאנחנו מגיעים שוב לשמוע שיעור, או שמתקשרים לשמוע שיעור, זה דבר עצום, בן אדם יכול להיות באמצע העבודה בבית, באמצע הכביסה, ויכול להדליק את הטלפון על רמקול, ולשמוע שוב שצריך לדבר עם ד', ובינתיים הוא פותח את הפה ומדבר עם ד' כמה מילים.

שלום בית - על ידי הדיבור אל ד'

אי אפשר לזכות ל'שלום בית' אם לא מדברים אל ד', יכול להיות ששני האנשים מוצלחים מאוד, בעל מוצלח ואשה מוצלחת, אם לא מדברים עם הקב"ה לא יוכלו להסתדר, אני מכיר בני זוג מאוד מוצלחים, ואני קרוב משפחה לשני הצדדים, והם נפרדו עכשיו, ודיברתי על זה השבוע עם אמא שלי, אמא שלי היא אשה מאוד יקרה שחיה עם הקב"ה, יש הרבה נשים יקרות שחיות עם הקב"ה אבל היא גם מבינה מה זה בגד יפה ומה זה בית יפה ואיך מכינים סעודות יפות, אבל המוח דבוק אל השי"ת וחושבים מהשי"ת כל היום, והיא אמרה לי השבוע שהיא חושבת שהיא יודעת מה הסיבה שבני הזוג נפרדו,

סיוע לבעל על ידי בינה יתירה

היה לאחרונה סיפור שאשה התקשרה לשאול מה לעשות שבעלה רוצה לראות ראיות אסורות ביחד, אמרתי לה שיבואו יחד, וכשנכנסו היא התחילה לשאול שהיא ממש מתביישת והיא לא רוצה שישתכלו עליה בזלזול, אבל היא רוצה לפעמים שבעלה יביא הביתה את הטלפון מהעבודה, והיא רוצה לראות קצת דברים שהם לא לגמרי בסדר, האם זו בעיה, ואני ממש צעקתי עליה, חס ושלום, את מחריבה את כל הבית בידיים, וככה הם יצאו בהחלטה לא לעשות את זה יותר, והאשה הזאת עשתה את זה עם חכמה יתירה, תוך כדי שנתנה לבעל את כל הכבוד הראוי לו.

שמירת ההלכות

צריך לדעת שאם הדבר נוגע להלכות טהרה, אסור לחשוב ח"ו מלזלזל, ואסור להסתכל על זה כאילו שהקב"ה מעניש אותנו ומגביל אותנו, אלו הלכות שהם רק לטובתנו, חס ושלום להגיד שהקב"ה הורה הלכות נגדינו, הם דברי כפירה, כל המצוות בתורה הם מצוות רק לטובתנו, יהודי לא יכול לחיות בלי התורה, **מי שעוזב את ההלכות מאבד את החיים, ומי ששומר על ההלכות זוכה**

לתקן את הבעל רק בחכמה יתירה

גם אם יש דברים שהבעל צריך לתקן, האשה צריכה לדעת שהקב"ה ברא אותה בבינה יתירה, כך גילו לנו חז"ל [נדה מה:], שלאשה יש בינה יתירה יותר ממה שיש לבעל, ילד נהיה גדול רק בגיל שלש עשרה, אבל ילדה כבר חייבת בכל דבר מגיל שנים עשרה, אם עשתה מלאכה בשבת היא חייבת מיתה כי יש לה בינה יתירה, אבל הילד נחשב לקטן והוא לא נענש, **ולכן האשה צריכה לדעת שאם צריך לתקן את בעלה, צריך לעשות את זה בבינה יתירה, היא יכולה לעשות הכל בחכמה גדולה, לתת לו המון מילים טובות, שלא יחשוב ח"ו שלא מעריכים אותו, חס ושלום לבזות את הבעל,** ואם צריכים לפעמים לשאול את הרב ולספר משהו, צריך לבקש ממנו שאם הוא מעיר לבעל שיעשה את זה בדרך כבוד, יש נשים חכמות ביותר שמתקשרות לפני שמגיעות אלי עם הבעל ואומרים מה הבעיה, אבל כשנכנסים ביחד עם הבעל הן לוקחות את האשמה על עצמן, ח"ו לא לבייש את הבעל, אין מה לעשות זה מה שבעל צריך, הבעל צריך כבוד הוא חייב להרגיש בעל הבית ושאף אחד לא יגיד לו מה לעשות.

מסאטמאר זי"ע אחרי החורבן, ואם האשה מתביישת עם ההלכות היא תדע שהיא יכולה להיושע, אני יכול להגיד לכם מעצמי, היה לי איזה בעיה רפואית ומשכתי את זה עוד ועוד, כי מאוד התביישתי ללכת לרופא שיבדוק את גופי, עד שהגעתי למצב שלא היה לי ברירה והלכתי לרופא, נסעתי רחוק מהעיר, ובקשתי מאשתי שתתלווה אלי, וכשנכנסתי אני רואה שהרופא יהודי, ואמרתי לו: אני מאוד מתבייש, אבל אני חייב לעשות את זה, ואז חשבתי לעצמי שכך אנחנו צריכים להסתכל על המורה הוראה ועל כל ההלכות, נכון שאני מתבייש, אבל הם כמו רופאים וצריך להגיד מה שצריך להגיד, **תדעו שאפשר לפעול ישועות גדולות בזמן הזה, אפשר לבקש ישועה לאנשים שעוד לא נושעו עם ילדים, אפשר לבקש על הילדים שהקב"ה יפתח להם את הראש בתורה**, אם ח"ו מתחילים להיכנס פחדים בילד, זה דבר נוראי ואין ממש עצה לזה, אבל אפשר לבקש מהקב"ה שיושיע את הילד בזכות הבושות.

הדבר הראשון - לשלוח ילדים לתלמוד תורה

זה נכון שהדבר הראשון בבוקר היה צריך להיות כמה דקות התבודדות, אבל נשות ישראל צריכות לדעת שדבר הראשון שהאמהות צריכות

לחיים טובים, ובפרט לילדים טובים ובריאים, ילדים נשאים בריאים אם שומרים על ההלכות, אם כשהולכים לשאול מורה הוראה והאדם מתבייש מזה כי הדיין נכנס לו לחיי הפרט, ואסור להימנע מללכת למורה הוראה ולחשוב שעדיף סתם להחמיר, ואם האדם מתבייש בזה, **צריך לדעת שעל ידי זה יזכו לישועות גדולות, מוציאים כמה מילים מהפה, רבש"ע תעזור לי בזכות הבושה להיושע, רבש"ע תמחל לי על כל העונות בזכות הבושה**, רבינו אומר שעל ידי בושה נמחלים העוונות [עיקר התשובה ישמע בזיונו ידום וישתוק - ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו'].

ישועות על ידי בזיונות

חז"ל אומרים [מכות כב:] שהאנשים הם טיפשים שהם עומדים לפני ספר תורה, ולא עומדים לפני תלמידי חכמים, הרי בתורה כתוב שמי שעבר על לא תעשה חייב לקבל ארבעים מלקות, ורק חכמים הגיעו ואמרו שהכוונה לשלושים ותשע, ופוסקים כמו החכמים, וזה מוכיח שהחכמים יותר גדולים מהתורה עצמה, ואיך אנשים קמים רק לכבוד התורה ולא לכבוד הצדיקים, ולכן אנחנו נצמדים לדברי הצדיקים בכל ההלכות של הבית היהודי, ובפרט לתקנות שתיקן רבינו הקדוש

מסאטמאר זי"ע, כי ראה שחייבים לשלוח היום את הבנות לבתי הספר שילמדו את ההלכות, שילמדו שיש בורא עולם, שילמדו אותם את דרך היהדות, להכניס בהם אהבה לתורה ולמצוות, להנעים להם את המצוות ואת הצניעות.

לספר את הכל להקב"ה

ואחרי שהאמא שלחה את הילדים לתלמוד תורה ולבית הספר, היא צריכה לפתוח את הפה אל ד', רבש"ע תעזור לי שיהיה לי נעים בבית, שיהיה חן בבית מאחד על השני, רבש"ע תעזור לי שאני אהיה מרוצה בבית, שאני אהיה מרוצה מבעלי, ושבעלי יהיה מרוצה ממני, צריך לדעת שעם הקב"ה מותר לדבר הכל, וצריך לספר הכל, צריך מאוד להיזהר לא לדבר עם חברות שום דבר מהבית, ואם יש חברה שמתחילה לשאול כל מיני שאלות פרטיות, צריך בחכמה יתירה לדבר מעניין אחר ולא לדבר, יש הרבה דרכים איך לצאת מזה, בשום אופן לא לדבר עם אחרים שום דבר פרטי מהבית, בפרט הנשים הצעירות צריכות מאוד להיזהר מזה, לא לספר שום דבר ממה שקורה בבית, כשצריך לשאול את הרב ואת המורה דרך זה משהו אחר, ואפשר גם לדבר עם המדריכה או עם המנהלת, אבל בשום אופן לא עם חברות, וכל זה עם

לעשות בבוקר זה להכין את הילדים לתלמוד תורה, אין משהו יותר גדול מלשלוח את הילדים ללימוד התורה, ולשיר לילד ולספר לו כמה אנחנו מאושרים שהוא הולך ללמוד תורה, ולחכות לו כשחוזר מלימוד התורה, אני זוכר איך אמא שלי עשתה סיפור כזה גדול, שאני הולך ללמוד תורה, כשחזרתי הביתה אף אם היא היתה עסוקה להאכיל את האחיות שלי, היא עצרה את הכל ואמרה שעכשיו הולכים לתת אוכל ליואליש כי הוא לומד תורה, וכשהייתי בחור החלטתי ללמוד תורה, כי ידעתי שאמא שלי חושבת כל הזמן שאני לומד תורה וזה לא יפה ככה לעבוד עליה ואני חייב ללמוד באמת, ואמא שלי שלחה אותי לסבתא שלי והיא היתה אומרת לי: יואליש אל תלמד בהתמדה כזו גדולה תראה לשחק קצת, ומזה הבנתי שאני חייב להתמיד יותר, במקום לצעוק על הנכד שילמד כבר היא אמרה את זה בחכמה, **ולכן אני חושב שזה לא נכון לאמהות להתחיל את היום בהתבודדות אלא להתחיל את היום עם להכין את הילדים לתלמוד תורה.**

חשיבות בתי הספר לבנות

ולשלוח את הבנות לבית ספר, זה בדיוק כמו לשלוח את הבנים לתלמוד תורה, הצדיקים הקדושים פתחו את בתי הספר לבנות, כפי שעשה הרה"ק

לחנך שם, ולפני כמה ימים המנהלת התקשרה שוב אליה ושאלה לוודא, האם את באמת נוסעת למירון, היא ענתה לה 'בעזרת השם', אמרה לה המנהלת: אני מבינה שאת לא נוסעת, כי את לא עונה לי 'כן', סתם אמרת בעזרת השם, היא עונה לה שוב, בעזרת השם אני נוסעת, אנשים לא מכירים את המילה 'בעזרת השם', משתמשים בזה רק לחולה מונשם ומורדם אחרי שחתכו לו את הרגליים ואומרים שד' יעזור... ולכן זה כל כך חשוב שנשים מספרות שהיו צריכות ישועה ודיברו עם ד' ונושעו, וחיפשו בגד מסויים וביקשו מד' ונושעו.

שינוי הטבע והמידות על ידי תפילה

צריך אבל לדעת שחוץ מכל הדיבורים עם ד' וכל הסיפורים של תפילה, אפשר לבקש על מידות טובות ופשוט לשנות את טבע האדם, זה באמת לוקח זמן, אבל התפילות והבקשות האלו הם החשובות ביותר, כמובן שיש חשיבות גם לבקשות הפשוטות, האשה אומרת רבש"ע אני צריכה מנקה לבית, והקב"ה עוזר ומוצאים, ומספרים את הסיפור לרבים וזה מצויין, אבל לפעמים יש לאדם בקשות פנימיות, הוא רוצה לשנות את הטבע שלו, שלא יכעס, ושיהיה לו אמונה טהורה, על זה צריך לבקש מהקב"ה כל יום ויום, ובסוף רואים

אחרים, אבל כשמגיע הדבר להקב"ה מספרים לו את הכל, את הדברים הפרטיים ביותר, זה הלימוד שאנחנו קיבלנו מרבינו.

ל"ג בעומר אצל רבינו

רבינו אמר פעם בל"ג בעומר: במירון יש חתונה אבל החתן כאן [בברסלב]. כי ה'זוהר הקדוש' מגלה לנו כל הזמן כמה שהקב"ה אוהב אותנו, כמה שבני ישראל חשובים אצל הקב"ה, אבל ספר הזוהר הוא ספר חתום, וכמעט לא פותחים את הספר הקדוש, והגיע רבינו נחמן בן פיגא, ומביא את הלימודים האלו אלינו, החתן מביא לנו את הלימודים של החתונה במירון, והוא אומר לנו שהקב"ה אוהב אותנו ואפשר לדבר איתו.

מעשיות של תפילה

יש המון סיפורים אצלינו 'מעשה של תפילה', ותדעו שכל סיפור כזה עושה זיכוי הרבים, וזה מאוד חשוב שמעלים לקו של הנשים סיפורים כאלו, כי אחרים לומדים מזה ואומרים אם פלונית מבקשת מהקב"ה גם אני יכולה לבקש מהקב"ה, קיבלתי מכתב מאשה שביקשו ממנה להיות מחנכת בתקופת ל"ג בעומר באיזה בית ספר, והיא אמרה שהיא נוסעת כנראה למירון בעז"ה והיא לא תוכל לבוא

אני רוצה להיות קרוב אני גם רוצה להיות ירא שמים אני גם רוצה להיות צדיק, אני גם רוצה 'שלום בית', אני גם רוצה להיות אמא רגועה, אני לא רוצה לצעוק על ילדיי.

לא לתת לילדים כל מה שרוצים

בנוגע לחינוך הילדים אני רוצה שתדעו שלא נותנים לילדים מה שהם רוצים, עכשיו אברך שאל אותי מה לעשות שהוא עושה בר מצוה לבן שלו, והבן שלו רוצה את הבתים של התפילין של רש"י שיהיו בתים גדולים כמו שיש לראש ישיבה, ושל ר"ת הוא רוצה קטן, ושואל אותי מה לקנות, אמרתי לו שאני לא יודע מה להגיד לו, אבל אני כן יודע שאני אף פעם לא שאלתי את הילדים שלי איזה תפילין לקנות להם, ואל תכעסו עלי אני גם לא שאלתי את הילדים שלי איזה נרתיק הם רוצים לתפילין, וב"ה שגם אשתי כך, כשהיא קונה בגד לבנות שלי הילדות מאושרות במה שקונים להם ולא שואלים את הילדים מה לקנות, הילדים מחונכים בצורה בריאה ב"ה, אמר לי עכשיו אברך שהוא רוצה לנסוע לאומאן עם הילדים שלו במחלקה ראשונה, אמרתי לו שידע שהוא הורג את ילדיו בידיים שלו, כי הוא מרגיל אותם לרמה גבוהה, ואחרי זה הילדים לא יוכלו לשבת במחלקה רגילה, כעת יש לו מליוני נקודות

ישועות גדולות, והמעשיות האלו הן המעשיות החשובות ביותר, וזה מוכיח לאדם שהקב"ה יכול לעשות הכל, ואם יבקש יראה ישועה גדולה, אף שהיה נראה שהבעל לא יכול להשתנות, אחרי הרבה תפילות יראו ישועה שלא כדרך הטבע.

הלימוד מפסח שני

אנחנו עומדים עכשיו בפסח שני, הקב"ה אמר למשה רבינו להודיע לבני ישראל שצריך להקריב קרבן פסח, ורק מי שטהור יכול להקריב, והיו אנשים שהיו טמאים, אבל הם לא וויתרו, והם הגיעו למשה רבינו ובכו וצעקו 'למה נגרע', אנחנו גם רוצים להקריב קרבן פסח, ומשה רבינו לא ידע מה לענות להם, ואמר להם שהוא הולך לשאול את הקב"ה, ואז נתן הקב"ה 'פסח שני', חודש אחרי פסח יוכל להקריב כל מי שהיה טמא או שהיה רחוק, וזה לימוד גדול בשבילנו, כי אם הם לא היו מבקשים הם לא היו מקבלים את החג הזה, כי הקב"ה אמר שמי שטמא לא יכול להקריב, גם אם יש לו תירוץ טוב כי היה בלוויה של אבא שלו או אח שלו ונטמא, אבל היהודים לא התייאשו והלכו לבקש מהקב"ה, והקב"ה עזר להם, מזה ילמד כל יהודי וילך להקב"ה ויבקש, רבש"ע נכון שאני טמא ונכון שאני מאוד רחוק, אבל אני לא רוצה את זה,

שקוראים לו 'עשיר', וכשנחת והמתין איתו למזוודות, נגמר הסבלנות לעשיר והוא אמר לאברך שלי, אני הולך הביתה ואני אקנה בגדים חדשים ושטריימל חדש, למה שאחכה בתור, כך חיים חיי הפקרות ממש, ב"ה שאני הייתי גם בחור 'מיושן', וגם מצאו לי שידוך בערך כזה, ואנחנו שותים מים, ואני מקווה שלא תעשו בדיוק מה שאני עושה, **אבל תפתחו את הראש ותקחו שכל לדעת לנהל בית בחכמה ולא בהפקרות**, אני לא יודע אם אני ממש חוסך כסף בזה, אבל אני יודע שאני מלמד את הילדים לא לחיות בהפקרות.

להיזהר מחובות

רבינו אומר בספר המידות שמי שרוצה לשוב יזהר מחובות, אני מדבר מענין זה הרבה מאוד לאברכים, **אבל עשיתי התבודדות ונכנסה לי מחשבה שאני צריך לדבר מזה גם לעקרות הבית כדי שלא ילחצו את הבעל להיכנס לחובות**, רבינו אומר שאדם צריך להתרגל לחיות כאן בעולם הזה כמו שהולך לחיות בעולם הבא, כי הכל הולך להימשך בעולם הבא ורק יפסיקו לאכול ולשתות ולהתלבש, חוץ מזה הכל ממשיך, מי שלמד ממשיך ללמוד, מי שחשב מהקב"ה ממשיך לחשוב מהקב"ה, מי שהיה דבוק בד' ימשיך להיות דבוק בד',

בכרטיס אשראי והוא יכול לקבל את המחלקה הראשונה בחינם, אבל מה יהיה אחרי כמה שנים, הוא צריך לגדל אותם בצורה בריאה, הוא לא יכול להתחתן בצורה בריאה אם הוא יחיה כעת ברמה גבוהה.

לא לחיות חיי הפקר

צריך להנהיג את הבית בצורה בריאה, אני לא יכול להגיד לאנשים מה לעשות, אבל אני אומר לכם מה אני עושה, אני לא מכניס כל השנה בשר בקר, רק בימים טובים יש שמחה גדולה לכבוד יום טוב, אני גם יכול להשיג את זה בכל השנה אבל אני רוצה לחנך את ילדי בצורה בריאה, אני לא אומר לכם ח"ו לעשות מה שאני עושה, ואל תיכנסו עכשיו לויכוח עם חברות מי מצייתת לראש ישיבה ומי לא, אני רק נותן לכם דוגמאות כדי שתלמדו מזה על החיים שלכם, וכל אחד ינהג בחכמה ושכל, למשל אצלי בבית שותים רק מים, אני אומר תודה להורים שלי שזה מה ששתו שם, שני ההורים שלי מגיעים מבתים מאוד 'מיושנים', והם גידלו את הילדים בצורה 'מיושנת', כשהגיע אורח קנו לו איזה משקה מוגז עם טעמים, אבל בדרך כלל שתו מים, לא היה דבר כזה שקנו לילדים כל מה שראו וכל מה שרצו, אברך סיפר לי שהוא נסע עכשיו על המטוס עם מישהו

בוודאי שהוא חייב להיזהר לא לחיות בחיי הפקר, ולא ללחוץ את הבעל להיכנס לחובות, ותחשבו גם על הילדים שלכם שיגדלו בצורה בריאה, ואם אתם החלטתם שאתם לא רוצים לתת לילדים שלכם בגדים משומשים, תחשבו מה יהיה עם הילדים שלכם אחרי הנישואין, מי אומר שיהיה להם בעל שיעשה מספיק כסף ויוכל לקנות להם כל חג בגד חדש, האם אתם הולכים להחזיק ולכלכל את כל הילדים הנשואים, הרי לא תעשו את זה, זה מאוד יפה לעזור לילדים שממשיכים בלימוד התורה אחרי החתונה, אבל לא תוכלו לפרנס את כל הנכדים, לכן כדאי לחנך אותם כעת, כמו שאתם מחנכים את הילד לאכול בריא ולא לאכול ממתקים לארוחת ערב, כי אתם רוצים שילמד איך לאכול בריא, ככה תגדלו את הילדים גם לשאר הדברים שידעו שמותר להשתמש בבגד יפה שקיבלו מהשכן, אסור ללכת בבגד קרוע ואסור ללכת בבגד שחוק, ובטח שאסור ללכת בבגד לא צנוע, אבל מותר ללכת בבגד שמשהו לבש פעם אחת או פעמיים, תגדלו את הילדים לחיות נכון.

אני רק רוצה להזכיר לכם את הסיפור שהתחלתי בו את השיעור, שאמא שלי אמרה לי שהיא יודעת למה נפרדו בני הזוג המוצלחים, כי אף אחד לא התפלל עליהם, וחשבו

ומי שדיבר עם ד' ימשיך לדבר עם ד', וכשיבואו תולעים הוא ימשיך לבקש רבש"ע תקח מכאן את התולעים וכל המזיקים, הכל ימשיך כמו לפני זה, וכשהאדם רגיל בעולם הזה לדברי הבל יהיה לו מאוד קשה להמשיך ככה בעולם הבא, צריך לדעת שיש דברים שהאדם 'צריך', ויש דברים שהאדם 'רוצה', כשקניתי את הדירה בקרית ברסלב ביקשתי מהקבלן שלא ישאל אף אחד איזה צבע לעשות ואיזה מטבח להתקין, שלא ישאל לא אותי ולא את אשתי, אלא שיעשה את הכל פשוט, ותדעו שאת הספוטים תיקנו שלא ברשותי, ואת המשרד בישיבה שיפצו נגד רצוני, כי אני חושב שצריך להתרגל לחיות בפשטות.

לחנך את הבית בצורה בריאה

ואם יש למישהו כסף מיותר שיעזור לבנות את הדור, זה שיש לנו היום מוסדות זה הכל ניסים, הקב"ה עושה נס בכל דור ודור ושולח אנשים שיהיה איכפת להם לבנות יהדות, יש אנשים שמעדיפים להשקיע כסף בבניית מקווה במקום להשקיע בבית שלהם, יש אנשים שבוער בהם להקים ישיבה, או להקים תלמוד תורה, וכל זה כשיש כסף, אעפ"כ אנשים מוותרים על התענוגים שלהם, ונותנים את הכסף לבנות בהם צרכי קדושה לכל הדור, **וכל שכן כשאין כסף לבן אדם**

עצמינו ועל ילדינו, ובוודאי הקב"ה
יזכה אותנו בחיים מתוקים.

שבוודאי יש להם חן והם מאוד
מוצלחים וכאלו חכמים, אנחנו כן
נתפלל על כל אחד ואחד, נתפלל על

שאלות ותשובות בעת סעודת פסח שני תשפ"ה

בכינוס אנשי שלומינו בירושלים עיר הקודש עם ראש הישיבה שליט"א

כל היום אל ד', ושנתבטל לגמרי אל ד', 24 שעות ביום, אבל אמר רבינו שהוא רואה שהוא לא מצליח להכניס את זה אצל אנשי שלומינו, לכן הוא מבקש שכל אחד יקבע זמן קבוע ביום, לכל הפחות שעה אחת ביום, ובזמן הזה לדבר עם ד' ולהתבטל אל ד', ובכל דור ודור קמים צדיקים שרק רוצים להכניס יותר ויותר את הקב"ה בעולם, וכשהגיע מוהרא"ש והוא ראה את המציאות שאנשים לא מסוגלים לשבת שעה ולהתבודד, אחרי שאנשים כל כך טרודים ועובר עליהם מה שעובר, לכן ביקש מוהרא"ש שידברו לכל הפחות חמש דקות עם השם, ואחרי זה ראה שאף זה הרבה, ולכן אנחנו אומרים לאנשים לכל אחד כפי בחינתו, ובפרט בעת תחילת ההתקרבות, שמאוד קשה להתבודד הרבה זמן, אומרים להם שיקחו שלש דקות ביום לדבר זה, דקה אחת שידו להקב"ה, ודקה אחת לפייס את הקב"ה ולהתוודות, ודקה אחת לבקש כל הבקשות.

ש. השבוע בעצתו אמונה כתב לנו ראש הישיבה שצריך בעת ההתבודדות להקדיש שלש דקות, דקה אחת להודאה, דקה אחת לווידי ותשובה ומחילה, ודקה אחת לבקשה על העתיד, וראש הישיבה אומר לנו שבעת ההתבודדות אנחנו צריכים להיבטל לגמרי אל ד', מתי עושים דבר זה בעת ההתבודדות?

ת. שלום עליכם, זכיה גדולה ושמחה גדולה היא לי להיפגש עם אנשי שלומינו כאן בארץ ישראל, בעזרת השם נדבר עוד מעט כמה מילים, וכעת ננסה לענות קצת על השאלות שנשלחו על ידי אנשי שלומינו, בדרך כלל כשעושים היום 'שאלות ותשובות', מראים קודם את השאלות לנשאל, אבל כאן לא הראו לי את השאלות, לכן אני מבקש מהקב"ה שאוכל להשיב כראוי, אני מבקש שיהיה שקט, אני לא רגיל באמריקה לדבר כשאחרים מדברים בזמן זה

בוודאי ובוודאי רצה רבינו שנדבר

תבל, ועשה כל מה שרק היה בידו כדי שכל יהודי ידע מהעצות של רבינו, מוהרא"ש כותב במכתבים, אם יש לך הכרת הטוב, תעשה גם אתה משהו למען האחר, תקרב גם אותו להקב"ה.

ובאופן פרטי אם רוצים לעשות משהו, אפשר להזכיר אותי בתפילות, יש מכתב מרבינו לאנשי שלומינו [בעלים לתרופה] ומבקש שיתפללו עליו, רבינו כותב שניזכר איך היינו כשהתקרבנו ומה רבינו עשה איתנו. כשהיינו מתפללים על מוהרא"ש שיבריא גם התפללנו כך, אמרנו להקב"ה, רבש"ע מי גרם לנו לדבר איתך, ומי גורם לנו ללמוד, ומי נתן לנו חיים טובים בבית, צריך להזכיר את החסדים להקב"ה.

ש. אברך שואל שאלה, ראש הישיבה נותן לנו עצות כל כך טובות על שלום בית, ובפרט על עריכת סעודת שבת יפה, הוא שואל: מה לעשות אם הגעתי הביתה, וכן התחלתי לצעוק בבית, איך אני יכול כעת להפוך את הכל ולעשות סעודה יפה? חבר שאל.

ת. חבר שאל... אני יכול לספר לך מה אני עשיתי השבוע, כבר מיום חמישי התפללתי להקב"ה שאני רוצה שיהיו לי סעודות יפות בשבת, אבל איפשרו בתחילת ליל שבת כן הערתי משהו לאחד הילדים, ומיד התבודדתי

וכל זה אומרים לאנשים היום, רק בגלל הקטנות הדעת שיש היום לאנשים, ורוצים על ידי זה לקרב אותם עוד יותר ועוד יותר אל ד', אבל אין ספק שצריך שהאדם יבטל את עצמו לגמרי אל ד', אבל בהתחלה לוקחים טעימה קטנה של שלש דקות ביום, כשיהודי פותח חנות הוא נותן לאנשים טעימות, שלש הדקות האלו הן טעימה, אבל כשיעברו הימים והשבועות ולפעמים אפילו שנים, האדם זוכה שהוא כל היום מתבודד ומבטל את עצמו לגמרי אל ד'.

ש. אברך שאל שאלה כזאת, מה אני יכול לעשות כשאני מרגיש הכרת הטוב מרובה לראש ישיבה, אחרי שראש הישיבה הפך לי את חיי מקצה לקצה, וקיבלתי טעם אחר בחיים, איך אני יכול להחזיר משהו הכרת הטוב לראש הישיבה?

ת. כשהיו שואלים שאלה זו את מוהרא"ש, מה אפשר להחזיר למוהרא"ש אחרי ששינה לנו את החיים, היה מוהרא"ש עונה שיעשו את מה שהוא עשה לרבינו אחרי שרבינו שינה לו את החיים, הוא יצא לזעוק לכל העולם שיש רבי שיכול לתת חיים, שיכול לשנות את החיים, מוהרא"ש מצא את ספרי רבינו ששינה לו את חייו, ולכן התחיל להדפיס את ספרי רבינו ולהפיץ אותם על פני

ש. אברך שואל כך, מה אני יכול לעשות שלא יוצא לי לדבר עם ראש הישיבה משנה לשנה, ואני רוצה קשר עם ראש הישיבה, מה עושים?

ת. עם השכל והעצות שמוהרא"ש נותן לנו, אפשר להחזיק קשר, ברגע שמקשיבים לשיעורים וקוראים את המכתבים, כמעט שאין מה לשאול ויודעים בדיוק לעשות, לפעמים צריך לשאול, אבל רובא דרובא דברים הוא יודע בדיוק מה לעשות, בכל יום ובכל שעה, ככה היה לנו אצל מוהרא"ש, היה שיעור אחד בשבוע, בליל שישי, וקיבלנו בשיעור זה תשובה לכל השאלות והספיקות, כמובן למדנו את המכתבים של מוהרא"ש והיה לנו שיעורים בספרי רבינו, זה היה הקשר היחיד שלנו עם מוהרא"ש.

יש מכתב ב'אשר בנחל', מוהרא"ש כותב למישהו: בשעת הריקודין אחרי קידוש לבנה רצית להחזיק בידיים שלי, אני רוצה להגיד לך שאם אתה רוצה להחזיק בידיים שלי, תלמד את המכתבים שלי, מה אעשה אם יש עשרה בחורים שרוצים להחזיק בידיי, אצטרך לרקוד חמשה סיבובים? בכל פעם להחזיק 2 בחורים בשתי ידיי, ומה אעשה אם יש מאה בחורים, או אלף בחורים כמו שיהיה עוד מעט, עוד מעט יהיו כאן בארץ ישראל הרבה ישיבות וכולם ישבו

וחשבתי שלא הייתי צריך לעשות את זה, ומיד שיניתי את הכל והתחלתי לדבר יפה.

מוהרא"ש כותב שביליל שבת יש קנאת המלאכים, תסתכלו בזמירות מוהרא"ש, מוהרא"ש כותב שם על קנאת המלאכים, יהודי יושב בביתו כמו מלך, וכל המלאכים מסביב מקנאים בו, הרי כל הבית מלא במלאכים, כל אחד מבני הבית הגיע הביתה עם שני מלאכים, והמלאכים כל כך מקנאים ורק רוצים להפיל אותו בכעס, שיצחק משהו על אחד הילדים או על אשתו, באמצע השבוע יותר קשה למלאכים להפיל את האדם, כי באמצע השבוע האדם לא כל כך רציני, אבל בשבת האנשים רציניים, והם יכולים לחשוב שכל הצעקות האלו הם מצד הקדושה, רבינו קורא לזה בתורה הראשונה בליקוטי מוהר"ן, המלאך הלבן, זה שיושב בבגדי לבן עם כיפה לבנה, שצועק, נו נו, לא מדברים עכשיו, נו תשב כבר, נו אל תדפוק על השולחן, המלאכים רק רוצים לקחת את האבא ולהפיל אותו.

אם חבר שלך צעק על ילדיו, אספר לך מה החבר שלי עשה, הוא התחיל מחדש, זה הדבר הגדול שקיבלנו מרבינו, לא משנה איפה רבינו מוצא אותך, הוא לוקח אותך משם ונותן לך עצה להיות יהודי ירא שמים.

הלאה, הוא היה בטוח שמוהרא"ש יגיד לו: וואו, בא ניתן לך צביטה בלחי, הוא רק אמר לו להמשיך, נו.

הקשר הוא ללמוד את הספרים ולקיים את העצות, אפשר גם לכתוב מכתבים, עם מכתב אפשר גם להיות בקשר, גם אם לא מקבלים תשובה, קוראים את המכתב.

ש. ראש הישיבה אומר שאבא הוא לא חבר של הילד שלו, אבל מצד שני ראש הישיבה גם אומר שלאבא צריך להיות קשר טוב עם הילד שלו, איפה הגבול של שני הדברים האלו?

ת. לאבא ובן צריך להיות קשר בריא ביניהם, קשר בריא הכוונה שמדברים עם הילד ומשוחחים איתו, אבל לא מתווכחים איתו, ילד לפני שהוא נהיה מחונך, הוא אומר לאבא שלו, אבל אבא איך אתה אומר ככה הרי ככה וכו', אסור לאבא להיכנס איתו לויכוח, אבל אבא פעם אמרת אחרת, אבל אבא פעם עשית ככה, לא עונים לו, מסתכלים עליו עם העיניים שיבין שהוא לא הבר פלוגתא של האבא, יורדים כמובן אליו להבין אותו, ולהבין את מה שעובר עליו, אבל כשמגיע לענייני דרך ארץ, צריך להיזהר שהקשר יהיה בריא, רבינו אמר שמאוד טוב לילדים שלא יתחברו איתם יותר מדי [זיך נישט

ויגרסו משניות ויתבודדו, החלום של מוהרא"ש יתממש, עכשיו אנחנו מניחים את הגרעינים ובעז"ה עוד מעט יהיו דברים טובים, והעצה היא להחזיק בספרי מוהרא"ש, אם רוצים קשר, מספיק השכל שיוצא מהספרים ומהמכתבים, לא צריך יותר.

עד שפתחתי את הישיבה, לא זכיתי לדבר בכלל עם מוהרא"ש, הייתי מגיע לשיעור והיינו עוברים והוא היה אומר רק גוט שבת, כל כך רציתי להגיד משהו, רק התחלתי להגיד הוא מיד אומר לי 'בשורות טובות, בשורות טובות', אם היה לי להגיד משהו מהבית, הוא היה אומר לי, תגרוס הרבה משניות בשורות טובות, היה פחד נורא, רק אחרי זה כשפתחתי את הישיבה הוא ידע שזה יהיה משהו לדורות ולכן התחיל ללמד אותי דברים, אבל קודם לכן היה רק: תגרוס הרבה משניות בשורות טובות.

יש כאן אברך בירושלים, היום הוא משפיע גדול, כשהוא היה בחור הוא הסתובב אצל מוהרא"ש, מוהרא"ש קירב אותו וחיתן אותו, הוא אמר לי פעם שהוא הלך ממוהרא"ש כי מוהרא"ש העליב אותו, שאלתי אותו מה קרה, הוא אמר לי שהוא הלך להגיד למוהרא"ש שכבר שלש שנים שהוא גורס כל יום ויום ח"י פרקים משניות, ומוהרא"ש אמר לו, תמשיך להגיד

טשעפטשענען מיט איהם].

דרך ארץ.

צריך הרבה להתפלל על זה, להרבות בתפילה.

ש. אברך שואל, בינתיים מאוד קשה לי לשלוח את הילדים למוסדות היכל הקדוש, בפרט לאשתי זה מאוד קשה, האם זה אומר שאני לא מספיק מקורב?

ת. ההתקרבות לרבינו היא על ידי שמאמינים ברבינו, ואם מישוהו לא יכול לנסוע כעת לאומאן, אף שרבינו אמר שחייבים לבוא, אבל הוא לא יכול כרגע, אולי יש אנשים שאומרים הוא לא רוצה וזה לא שהוא לא יכול, אבל כך המעשה, כרגע הוא לא יכול לנסוע, כל הבית יתפרק אם הוא יסע, וכי אם הוא לא מגיע זה נחשב שהוא לא מקורב לרבינו, הרי הוא מקורב ומקושר בזה שהוא אוהב את הצדיק, והוא מבקש מהקב"ה שהוא יוכל לקיים את כל מה שהצדיק אומר, ואף מי שהוא מאוד מאוד רחוק, ועדיין לא מקיים אף עצה מהצדיק, אבל כל עוד שהוא מאמין בדברי רבינו, ומאמין בצדיק, והוא מבקש מהקב"ה שיזכה לקיים את כל דברי רבינו, ומבקש מהקב"ה שהוא יוכל לתת את החינוך של רבינו לילדים שלו, בוודאי ובוודאי שהוא מקורב ושהוא מקושר.

צריך הרבה להתפלל על כך,

מספרים לילדים סיפורים, מספרים להם חדשות, מדברים איתם דברים שמעניינים אותם, ואם הוא מתחיל עם שאלות, אבל אבא למה אתה עושה וכו', ורואים שהוא לא באמת שואל כי הוא רוצה לדעת, אלא להתווכח ולהוכיח, צריך מאוד להיזהר מזה, חינוך הבנים זה נושא מאוד חשוב וארוך, אנחנו צריכים לדבר על זה דרשה שלימה לעצמה, בעזרת השם ניתן שיחה שלימה על זה כאן בארץ ישראל, חינוך הבנים היא עבודה קשה, ואנשים מאוד עצלנים, ולכן הם מוותרים ונותנים לילדים לעשות מה שרוצים, צריך לדבר עם הילד ולשוחח איתו ולספר לו דברים, ואפילו לשחק איתם משחקים, בערב אני הרבה משחק עם הילדים הגדולים, כרטיסים ומספרים, אבל הם יודעים שבאמצע אני אומר ללכת לישון ולא מתווכחים, ושחייבים לציית.

אבא הוא כמו מלמד, מוהרא"ש היה אומר שמלמד טוב הוא מי שיודע לרדת לרמה של הילדים, ולשבת איתם על הריצפה ולשחק איתם לגו, אבל עדיין הוא יכול להישאר מלמד, ברגע שהוא אומר לאסוף את המשחק, תוך עשר שניות הכל אסוף, אם הוא כבר צריך לצעוק זה סימן שחסר כאן משהו, צריך לשחק איתם אבל שיהיה

להתקרב מחדש אחרי שכבר שנים מקורבים.

זה שאלה יפה מאוד, גם חבר שאל?

ש. ראש הישיבה אומר, שהרה"ק מסאטמאר זי"ע אמר שמטרת הקמת בית ספר לבנות זה רק כדי לתת להם מקום איפה להעביר את היום, ולא כדי ללמוד אומנות או את מפות העולם או כדי לדעת כמה שערות יש לחתול באפריקה, האם בגלל זה הבנות לא צריכות להגיע לבית ספר בזמן, הרי בין כה כל הבית ספר זה רק להעביר את היום, אולי אפשר לבוא מתי שרוצים.

ת. חס ושלום, כל מקום צריך להתנהל עם סדר, וכדי להחזיק כיתה עם ילדים חייבים לתת להם לימודים, אם לא נותנים להם לימודים יתחילו ענייני חוצפה ועזות, המימרא הזאת של הרה"ק מסאטמאר נאמרה בעיקר למורות, שהרבה פעמים יש להן אכזבה גדולה מאחת הבנות, שהיא סתם מגיעה והולכת ולא רואים שום התקדמות בשום נושא, והמורה שואלת את עצמה מה אני צריכה בכלל להשקיע בה כוחות, ואז היא צריכה להיזכר מהמימרא הזאת, בוודאי שצריך לבקש מהילדים לבוא בזמן, אבל אם יש בת אחת שהיא מאחרת ומגיעה מתי שהיא רוצה,

אסור להתייחס מזה, ואסור להישבר מזה, כשאני התקרבתי למוהרא"ש לא היה לנו מוסדות, הקב"ה ריחם עלינו ומוהרא"ש אמר לי לפתוח את הישיבה, והתחילה מחלוקת גדולה, וזרקו את הילדים שלי מהמוסדות, קודם ניסיתי לפנות למוסד אחד שיקחו את הילדים שלי, והם סירבו, כי אני עברייך גדול כי יש לי ישיבה שגורסים שם משניות, הם אמרו שלא מתערבים וכו', החלטתי שאני לא הולך לבקש בעוד מוסד, אני לא הולך להפוך לליצן העיר, הקב"ה עזר לנו ונכנסנו למוהרא"ש ואמרנו לו שפותחים תלמוד תורה, ואחרי תקופה פתחנו בית פיגא לבקשת מוהרא"ש, נסים גדולים וחסדים גדולים היו לנו, אבל אי אפשר להגיד שמי שלא שולח את ילדיו למוסד לא מקורב, צריך להתפלל על כך.

לפעמים יכול להיות אברך ששולח את ילדיו למוסדות, והוא נוסע לאומאן, אבל הוא לא מבקש מהקב"ה שהוא רוצה שייכות וקשר עם הצדיק, ולהיות מקורב לרבינו, יכול להיות שהוא לא מקורב, היה פעם בראש השנה שקבוצה שלימה יצאה לדרך ולא הגיעו לאומאן לראש השנה, הם נתקעו בדרך, ומוהרא"ש אמר אז, שקבוצה זו נמצאת אצל רבינו בראש השנה, כי הם כוספים ומתגעגעים וכל כך רוצים להיות אצל רבינו, צריך

לחופש, שלא יסעו סתם לפלורידה וכו', אבל צריך לדעת מה המטרה של הבית ספר, אם צריך לעזור לסבתא יש דיני קדימה.

אצלינו בארה"ב אין בית ספר לבנות בכיתות הגבוהות ביום שישי, כי הן צריכות לעזור בבית, ואצל הקטנות יש בית ספר כי הן מפריעות בבית לנקות לשבת, ואז מתחיל ויכוח על הבנות בכיתות הבינוניות, יש משפחות שחייבות את הבת, כי היא הגדולה בבית והיא עושה את כל השבת, ויש כאלו שאומרים לי תחזיק לי את הבת במוסד, היא רק מפריעה, ולכן קבענו שבכיתה הזאת כולן צריכות לבוא, אבל כל מי שצריכה עזרה, מגיעה לדבר עם המנהלת, ומעלימים עין על זה שהבת שלה מחסירה כל יום שישי.

אבל חייבים לעשות לימודים בבית ספר, כי אי אפשר להחזיק ילדים מתשע עד חמש אם לא יעשו להם משהו מעניין, הם ישברו את הקירות, כמובן שהמטרה היא שיהיה להם מקום להעביר את היום ולשמוע דיבורי יראת שמים, אני מקווה שעניתי על השאלה, אם הבנתי נכון את השאלה.

ש. אברך שואל שאלה כזאת: אני שולח את ילדי למוסד כי אני רוצה שהבן שלי יהיה תלמיד של הראש

לפחות מתי שהיא מגיעה תכניסי בה את הדברים החשובים לחיים, אהבה להקב"ה, אהבה למצוות, אהבה לצניעות, ללמד אותה מידות טובות ויראת שמים, כל שאר הדברים זה רק להעביר את הזמן.

אבל המימרא הזאת של הרה"ק מסאטמאר נאמרה רק כדי לחזק את המורות, שלא ישכחו שיש כאן נפשות, ושלא יתבעו מהם דברים שלא יכולים לעמוד בהם, ושלא ישכחו שיש כאן משפחה שלימה מאחורי כל בת ובת, ואף אם היא לא הצליחה ללמוד את הלימוד שלומדים בבית ספר לא קרה כלום.

והמימרא הזאת גם מיועדת למנהלת שלפעמים יש בת שהיא צריכה יותר לעזור בבית או לעזור לסבתא שלה, והיא צריכה לדעת סדרי עדיפות, למשל ההורים שלי היו נוסעים יחד עם סבא וסבתא שלי למירון לכל שנה לכמה שבועות, ואמא שלי תמיד ביקשה מהבית ספר שהיא רוצה להוציא את אחת הבנות לזמן הזה, ולא היה שום מטרה שהילדה תבוא לבלות או לטייל, אלא רק לעזור לסבתא, לקלף ירקות ולבדוק ביצים, ואמרו בבית ספר שאם היא תיסע יזרקו אותה, ואמא שלי עברה לבית ספר ואמרה שבוודאי צריך לעשות תקנה כזאת, שזורקים בחורה שנוסעת

האברכים מתפללי בית המדרש לתת את הצדקה שלהם לבית כנסת שלהם, וכך ההורים שיש להם ילדים במוסד צריכים לתת את הצדקה למוסד ששם הם שולחים את ילדיהם, ולכן אין שום בעיה לחתום על הוראת קבע, ולא צריך להגיד בלי נדר, כי עושים גילוי דעת שכל התחייבות הוא בלי נדר, אני לא רואה כאן שום סתירה ללימודים של ראש הישיבה.

יהודי חייב לתת צדקה, וכל ההתחייבויות הן בלי נדר, מי שלא יכול לתת יודע שאפשר לנתק את ההוראת קבע, מי שאין לו לשלם לא יכניסו אותו למאסר, אני לא כל כך מבין את השאלה, הרי אפשר לעצור את ההתחייבות מתי שרוצים, הרי אתה מכיר אנשים שכבר עצרו הוראת קבע, בינתיים נותנים את הצדקה כאן, וכל עוד שמתאפשר ממשיכים, אף אחד לא מכריח את אף אחד, ברגע שהאברך ירגיש שהוא לא יכול והוא נכנס מזה לחובות הוא יעצור את זה.

באמריקה זה הולך בעיקר עם כרטיסי אשראי, ובהתחלה ביקשתי מגבאי הצדקה בקהילה, שאני לא מסכים שאברכים יתחייבו התחייבויות בכרטיס אשראי כשאין להם כסף, שלא יתרגלו לחיות בצורה כזאת, ואז הגיע אלי אחד הגבאים, שמנהל את קמפיין אנשי חיל, והוא הראה לי את

ישיבה, וכי הראש ישיבה מכיר כל תלמיד בפרטיות, הוא רוצה שראש הישיבה יהיה המחנך של הילדים שלו, והרי הראש ישיבה לא נמצא כאן בארץ ישראל.

ת. ברוך השם שבינתיים אני מכיר כל תלמיד ותלמיד, ואת כל אחד אני מכיר על שמו, ועל כל תלמיד ותלמיד אני מתפלל להקב"ה על הצלחתו, אני מכיר כל ילד בתלמוד תורה וכל בת בבית ספר וכל בחור בישיבה, ד' יתן לי כוחות הלאה, התלמידים חקוקים בליבי לטוב כל הימים. זה לשון של הספר הקדוש אשר בנחל.

ש. כאן בארץ ישראל נהוג שנותנים צדקה על ידי 'הוראת קבע', חותמים לבנק שיצא משם תשלום חודשי כל חודש, כך גם עושים במוסדות התורה על שכר לימוד, ובתור גבאי של בית כנסת יש אברכים שאומרים שהם לא יכולים להשתתף בהוצאות הבית מדרש, כי לפי הלימודים של ראש הישיבה הם מבינים שאסור לחתום ולהתחייב הוראות קבע, האברכים שואלים מה באמת נכון לעשות?

ת. כל בית מדרש צריך להיות ממומן על ידי מתפללי בית המדרש, וכל מוסד צריך להיות ממומן על ידי ההורים ששולחים את הילדים למוסדות, ואם החור גדול מדי, צריכים

שהכל מתהפך לטובה, אם דוחפים בכח רק מחריבים יותר.

והיה מקובל אצלינו כשהיינו אצל מוהרא"ש, שכל ההפצה שלנו היא לא להביא אנשים למוהרא"ש אלא לעצות של רבינו, אני יכול לספר לכם מה היה איתי בתחילת ההתקרבות, סיפור שכמעט גרם לי לעזוב את מוהרא"ש לגמרי, נכנסתי לבית כנסת של מוהרא"ש בוויילאמסבורג, עוד לא ראיתי אף פעם את מוהרא"ש, המח שלי עוד לא היה מוכן לנסוע לבארא פארק לשיעור של מוהרא"ש, ואברך אחד תופס אותי וסוחב אותי לתוך רכב, וצועק לי, בא, נוסעים לצדיק, נוסעים לצדיק, היה חסר כחוט השערה שאני אגיד לו, אני סיימתי עם כל המקום הזה, אני לא יודע בדיוק למה, אבל אני לא יכולתי לקבל את המילים האלו, כי במקום שאני גדלתי לימדו אותי שבדור הזה אין צדיקים, פעם היו צדיקים, ולא יכולתי לשמוע את המילים, 'בא נסע לצדיק', אם היה אומר לי בוא ניסע ליהודי שנותן עצות טובות, אולי הייתי נכנס לרכב שלו, אבל כשאמרו לי בוא לצדיק יהיה שם תיקונים גדולים, כמעט עזבתי את הכל, אמרתי לו שאני חייב להיות בבית, רק אחרי חצי שנה שהתפללתי בבית כנסת בוויילאמסבורג, התחלתי לנסוע לשיעורים בבארא פארק.

הרשימה, ועברנו שם אחרי שם, שכל האברכים האלו שלא רציתי שיקח מהם את האשראי, וראינו שכל אלו בין כה יש להם כמה כרטיסי אשראי ומבזבזים כסף על שטויות והבלים, ואם כן מה הועילו חכמים בתקנתם, אם כבר עושים כרטיסי אשראי, ועם הכסף הזה בונים ארמונות של הבל, הרי הוא היה יכול בכרטיס אשראי להתחייב לבניית תלמוד תורה ולבניית מקווה טהרה, ולכן אמרתי לו שאני חוזר בי, והוא יכול לקחת התחייבויות מכרטיס אשראי.

ש. אברך שואל: מה לעשות כשאשתי שמעה המון לשון הרע נגד היכל הקודש, ויש בה המון ארס נגד היכל הקודש, ואני לא יכול לדבר מילה מהיכל הקודש, מה היא הדרך הנכונה להתנהל בבית?

ת. אמרת שאברך שואל מה לעשות שאשתי אכולה נגד היכל הקודש ואי אפשר לדבר איתה מילה על היכל הקודש, ואני אוסיף, אשה שואלת מה לעשות שכל החיים שלי זה היכל הקודש ובעלי אכול לגמרי נגד היכל הקודש, כי הוא שמע לשון הרע ולא רוצה לשמוע מהיכל הקודש, התשובה לשניהם היא, לא לדבר מזה ולא לדחוף את זה, להתנהג עם העצות לעצמינו, ולחיות עם העצות לעצמינו, ואחרי תקופה קצרה יראו פלאים איך

אני רוצה לענות בעיקר להורים שיש להם ילדים קטנים, אם תחנך אותם בגיל קטן, לא יהיו לכם את השאלות כשיתבגרו ויהיו בחורים גדולים, הם לא יצעקו עליך 'תעזוב אותי' 'לך מכאן', כשלא אומרים לילדים מה לעשות, פתאום מוצאים בחור גדול בבית שצועק על האבא, ואז אסור לחנך ביד חזקה, צריך ללבוש כפפות עדינות ולדבר עם הילד מאוד בעדינות כדי לא לאבד אותו לגמרי, אבל מי שבונה את הבית מלכתחילה בצורה בריאה, ומחנך את הילדים מתי הולכים לישון ומתי קמים, לא שואלים אותם, ואז זוכים שכשהילד מתגבר הוא לא יענה בחזרה ולא יצעק על אביו.

אבל זה בטוח שהאבא צריך להעיר את ילדיו, ואסור לו להשאיר אותם במיטה, אסור לאבא לצאת מהבית כשהבן שלו יושן, אני רואה את זה אצלינו באמריקה, כי אני רציתי שיהיה לי מנין מוקדם בשבת בבוקר, להתחיל להתפלל בזמן, לכן אני מוסר שיחות לפני התפילה, ואלו שיחות מעניינות עם ציבור קטן, ולכן מגיעים אברכים במרוצה, ואני שואל אותם, איך הגעת בלי הבן שלך, אחרי זה תבוא הביתה באחד בצהריים ותראה שהבן שלך יושן ותאכל את הלב, אל תצא מהבית בלי הבן שלך, תישאר בבית ותסתובב בבית, תגרוס

אני חייב לדבר בעמידה, כי נראה לי שבקצה האברכים לא שומעים, אני רואה שזה מעשה של תפילה [שהם ביקשו שידברו בעמידה], בכל שבוע יוצא כאן הרבה גליונות ויוצא קונטרס של מכתבים, תביא את זה הביתה, ותשים על השולחן ואל תגיד מילה, אחרי כמה חודשים תראה איך שכל הבית מתחיל לחיות עם רבינו, ואותו דבר עושים הן כשהבעל לא רוצה לשמוע מהיכל הקודש והן אם זה האשה שלא רוצה לשמוע, אבל אי אפשר לדחוף את אף אחד בכוח.

כשהולכים להפצה, אל תגידו שיבואו לכאן, הם לא צריכים ללכת מהחסידות שלהם, שילמדו את הקונטרס ויקחו את העצות, וימשיכו בדרכם.

ש. אבא שואל, הבן שלי יושן עד אמצע היום, וכשאני מעיר אותו הוא מתעצבן וצועק, מה הדרך להעיר אותו בנעימות, או אולי אפשר להשאיר אותו כך וזהו? חבר שאל.

ת. השאלה היא מתי האבא התחיל לשאול את השאלות האלו, ומתי התחיל להעיר את הילדים שלו, האם האבא רק עכשיו התקרב ויש לו בחור מבוגר בבית, וכעת האבא החליט שהוא חייב להעיר אותו, אם ככה זה באמת שאלה קשה.

כולם יצחקו עליו, איפה אין תורה תפילה ושמחה, אלא מאי אותם דיבורים שאומרים במקומות אחרים, ברגע שהם מגיעים מרבינו ומכל הנלוים אליו, כלשון רבינו, יש בהם כח להרים את האדם משאול תחתית ולהכניס אותו לתוך הקדושה, אותם דיבורים ששומעים ממישהו אחר וזה לא משפיע כלום, ברגע שזה מגיע מרבינו יש לזה השפעה מאוד חזקה, אנשים שואלים את המקורבים, למה אתם צריכים ללכת מהמסורה ולמצוא דרך אחר, הרי גם אצלינו מדברים מתורה ומתפילה וכל הדברים האלו, ואז שואלים בחזרה, נו, אם ככה אז לא הלכתי מהמסורה, אלו אותם דיבורים, אבל האמת היא שאותם דיבורים יש לרבינו את הכח שאין לאחרים.

תיכנס עכשיו בפסח שני לכל בית כנסת בעולם, ומה תשמע שם, תשמע את אותם הדיבורים כמו כאן, הצעקה של למה ניגרע וכו', ובכל זאת רק לצדיק האמת יש את הכח להרים כל נשמה ונשמה ולקרב להשי"ת, וברוך השם שעם הזמן לאט לאט נכנס רבינו יותר ויותר בעולם

אחריות גדולה מוטלת עלינו להכניס יותר את שמו של רבינו בעולם, ואת העצות הטובות שלו, חוץ מזה שמניחים גליונות וכרטיסים ושאר ענייני הפצה, צריך להתנהג

קצת משניות, ובין משנה למשנה תנסה שוב להעיר אותו, והבחור אומר שהוא כבר קם, ואתה בינתיים נכנס לסלון וממשיך עוד פרק משניות, ושוב יוצא לבחור לבקש שהוא לכל הפחות יקרא קר"ש, עד שבסוף הוא יתעורר, ורק אז תבוא איתו לבית הכנסת, מוהרא"ש סיפר על אנשים שהיו קוראים לעצמם חסידי ברסלב, הם היו קמים מוקדם להתפלל בשבת בבוקר תפילת ותיקין, ולא עניין אותם בכלל מה מצב הילדים שלהם, ובסוף לא ראו הרבה נחת.

אם השאלה לא תורצה, תשאלו שוב.

ש. יש כל כך הרבה אנשים שרוצים להתקרב, והם חיים מהעצות, אבל הם מפחדים מהמילה 'ברסלב', אולי כדאי להוריד את השם ברסלב כדי שיוכלו להתקרב?

ת. זו שאלה ישנה, הגיעו למוהרא"ש וביקשו ממנו שיוריד את הכתר של ברסלב מהקונטרסים, וכך יוכל לקרב את כולם להשי"ת, אבל מוהרא"ש התעקש שלא להוריד את זה, ומה הסוד הגדול שטמון בזה, אסביר לכם, אם תמצא חסיד ברסלב ותשאל אותו מה הוא מקבל בהיכל הקודש, הוא יענה שהוא מקבל תורה ותפילה ויראת שמים ושמחה, הרי

וגרס פרקים משניות, מה עושים להביא בחזרה את ההתלהבות?

ת. גם זה מחבר... רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן [חלק א' סימן כ"ה]: ובזה טועין החסידים הרבה, שפתאום נדמה להם שנפלו מעבודת השם, ובאמת אין זה נפילה כלל, רק מחמת שצריכים לעלות ממדרגה למדרגה, ואז מתעוררים ומתגברים מחדש הקליפות וכו' על כן צריכים להתגבר בכל פעם מחדש, לחזור ולהכניע ולשבר את הקליפות והמניעות, אבל באמת אין זה נפילה כלל, עכ"ל. אנשים מתקרבים ורואים אור גדול, ופתאום הכל חשוך ויש להם חלישות הדעת גדולה, אומר להם רבינו שזה חסד גדול מהשי"ת, כי אי אפשר לעלות על מדרגה יותר גדולה אם לא יהיה לי קצת חשוך, וכשחשוך הוא צריך לצעוק להשי"ת, רבש"ע מה קרה לי, איפה הטעם שלי במשניות, איפה הטעם שלי בגמרא, איפה הטעם שלי בהתבודדות, ואז פתאום שוב מאיר לו ומרגיש טוב, ושוב הכל נכבה, וכל המטרה זה רק להגביה את האדם יותר ויותר גבוה.

כראוי, עם מידות טובות, שכל אחד יראה איך חסיד ברסלב מתנהג, אחד הדברים הכי יפים שהיה לי, היה כאן היום, הגיעו כאן אברכים והם הגיעו יחד עם חמיהם, הם רוצים לראות איפה החתן מסתובב, איך הוא כל כך עדין ומתנהג כל כך יפה, הוא לומד ומתפלל והוא נורמלי, הוא מכבד את חמיו, מתאים לו להוריד את הזבל, הוא לא מתווכח עם ההורים, לצערינו כבר היו כמה כיתות שביזו ולכלכו את שמו של רבינו, אני לא רוצה לדבר על זה, אבל מוהרא"ש הגיע וקידש את שמו של רבינו, חסיד ברסלב חי יפה ולא מתגרש, פעם אמרו שכל חסידי ברסלב הם גרושים ופרודים ורבים עם כולם, לכן היה פחד גדול מזה שמישהו נהיה חסיד ברסלב, מוהרא"ש הגיע ועשה את ההתקרבות לדבר יפה, מכבדים את ההורים, ואת האשה, ואת ההורים שלה.

אולי אתם יכולים לעשות את הכתר של ברסלב על הגליון קצת יותר בהיר, אבל אסור להוריד את הכתר, כל מי שרוצה לעשות גליונות כאן בהיכל הקודש חייב להשאיר את הכתר.

ש. אשאל את השאלה האחרונה, אברך שואל, בתחילת ההתקרבות כשהתחיל לשמוע שיעורים הוא מאוד התלהב מדרך הלימוד וישב שעות

